

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"Tasdiqlayman"
Samarqand iqtisodiyot va servis
instituti rektori
M.E.Po'latov

2024 yil "29" _____

Ro'yxatga olindi: № 10-09-27
2024 yil "29" *avgust*

MAXSUS FANLARNI O'QITISH METODIKASI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv

Magistratura mutaxassisligi: 70410501- Moliya

70410401 - Davlat moliyasi va xalqaro moliya

70410403 - Investitsiyalarni boshqarish (tarmoqlar va
sohalar bo'yicha)

Fan/modul kodi MFO'M1105	O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	Kreditlar 5
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
	Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi	60	90
			150
2	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining maqsadi magistrnlarning kelgusida iqtisodchi-pedagog sifatida oliy o'quv yurtlarida va tarbiyaning uzviy bog'liqligini ta'minlash, muammoli o'qitish usullarini magistrantlarga o'rgatish kabilarni qamrab oladi.</p> <p>Fanning asosiy vazifasi - ularning ta'lim tizimida iqtisodiy fanlarni xususiyatlariga ko'ra o'quv jarayonini samarali tashkil etish, iqtisodiy fanlardan dars o'tish uchun turli metodlarni urganib, ulardan maxorat bilan foydalanish kunikmasini shakllantirish, mavzu uchun mos metodlarni tanlab qullash, fan mavzulariga moslashtirish va ularni takomillaigirishni, global ravishda yuz berayotgan shiddatli uzgarishlarni tezda anglash va uz faoliyatlarida tatbiq etishni urganishni qamrab oladi.</p> <p>Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining maqsadi magistrnlarning kelgusida iqtisodchi-pedagog sifatida oliy o'quv yurtlarida va tarbiyaning uzviy bog'liqligini ta'minlash, muammoli o'qitish usullarini magistrantlarga urgatish kabilarni qamrab oladi.</p> <p>Fanning asosiy vazifasi - ularning ta'lim tizimida iqtisodiy fanlarni xususiyatlariga ko'ra o'quv jarayonini samarali tashkil etish, iqtisodiy fanlardan dars o'tish uchun turli metodlarni urganib, ulardan maxorat bilan foydalanish kunikmasini shakllantirish, mavzu uchun mos metodlarni tanlab qullash, fan mavzulariga moslashtirish va ularni takomillaigirishni, global ravishda yuz berayotgan shiddatli uzgarishlarni tezda anglash va uz faoliyatlarida tatbiq etishni urganishni qamrab oladi.</p>		
3	<p>II. ASOSIY NAZARIY QISM (MA'RUZA MASHG'ULOTLARI)</p> <p>II. I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-Mavzu. "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi" fanining maqsadi va vazifalari</p> <p>Iqtisodiy fanlarni o'qitish metodikasi fanining predmeti, maqsadi, vazifalari. Dars o'tish metodlari va unga turli jahatdan yondashish. Didaktika, uning tamoyillari va o'quv jarayonini tashkil etish. O'qituvchi</p>		

o'quv jarayonini tashkil etuvchi sub'ekt. Ta'lim tizimida o'qitishning asosiy shakllari.

2-mavzu: O'quv jarayonini ilmiy asosda tashkil yetish, o'qitish shakllari, o'quv reja va dasturlari

O'quv jarayonini fan va texnikadagi so'nggi yangiliklarni olgan holda tashkil yetish. Ma'ruza va amaliy darslarni tashkil yetish asoslari. O'quv jarayonida namunaviy o'quv reja va dasturlar, ularni ishlab chiqish, tasdiqlash hamda amalda qo'llash. Mutaxassislikka kirish fanini o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari

3-Mavzu. Mutaxassis kadrlarga quyiladigan talablar va uning huquqi- me'yoriy hamda o'quv-metodik hujjatlarda aks etishi

Ta'lim jarayonining usullari. Yangi pedagogik innovatsion texnologiyalar. O'tiladigan darslarning tarkibiy elementlari. Kichik gruxlarda ishlash metodlari, o'z-o'zini nazorat. Qullaniladigan ta'lim texnologiyalari(Bumerang, bosqichma -bosqich (zinama-zina), charxpalak, 3x5 metodi, muammo kuyib).

4-Mavzu: Maxsus fanlarni o'qitishda foydalaniladigan asosiy metodlar, ularni tanlash va qullash amaliyoti

Ta'lim texnologiyasi - pedagogika tizimning tashkil etuvchisi. Ta'lim texnologiyasining (qismlari bo'yicha) tuzilmasi.

5-Mavzu: Maxsus fanlarni o'qitishning ko'rgazmali, texnik va informatsion ta'minoti

Multimedia vositalari va amaliy dasturlari. Elektron o'quv adabiyotlarini yaratish tamoyillari, boskichlari va ularga qo'yiladigan talablar

6-Mavzu. Maxsus fanlarni o'qitishda ma'ruza va amaliy (seminar) mashg'ulotlarunga tayyorgarlik kurish va uni o'tkazish metodikasi

Ma'ruza va ma'ruzada ma'ruzachining vazifalari. Ma'ruza utish metodlari, ularning afzalligi va kamchiligi. Muammoli ma'ruza ukish. Seminar darsi va uning o'quv jarayonida tutgan o'mi. Seminar darsiga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish (seminar darsi o'tishga doir uslubiy ko'rsatmalar)

7-Mavzu: Metodlar va ko'rgazmalilikni fan va uning mavzulariga

moslashtirish

Ma'ruza mashg'ulotining ta'lim texnologiyasi va texnologik haritasi. Amaliy mashg'ulotning ta'lim texnologiyasi va texnologik haritasi

8-Mavzu: Maxsus fanlarni o'rganishda mustaqil ta'limni tashkil etish

Mustaqil ishning maqsadi va tashkil qilish vazifalari. Talaba mustaqil ishini nazorat qilish va baholash. Konsepsiya asosida yaratilgan mustakil ta'lim tizimining maqsadi. Mustaqil ishda ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish

9 – mavzu : Magistrnlarning mustaqil ishlashini tashkil yetish

Magistrnlarni o'qitish jarayonida mustaqil ishlarini tashkil qilishning o'rnini. Mustaqil ishlari tematikasining tuzilishi. Magistrlar bilim darajasini oshirishda *mustaqil o'qishning* zarurligi va ahamiyati. Mustaqil ish talabalarning ta'lim olishdagi asosiy jarayon sifatida. *Kitob ustida ishlash* va uning bosqichlari. Kutubxonadan foydalanish yo'llari va ahamiyati.

10-Mavzu:Maxsus fanlardan o'quv amaliyotini tashkil etish va o'tkazish.

Maxsus fanlarni o'qitishda tadqiqot usullarning ahamiyati. Iqtisodiy-matematik modellarni qo'llash. Maxsus fanlarni o'qitishda optimal yondashuv va asosiy statistik usullarning ahamiyati

11-mavzu. O'quv ilmiy-tadqiqot ishlari va ularni tashkil qilish.

Ilmiy-tadqiqot ishlari va ularni turlari. Ilmiy ish, uning mazmuni, maqsadi va vazifalari. Ilmiy ishlarni bajarish tartibi. Ilmiy ma'ruza. Ilmiy amaliy konferensiyaning o'quv jarayonida tutgan o'rnini. Talabalarning uslubiy va ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkillashtirish. Fanlar bo'yicha ilmiy to'garaklarni tashkil yetish. Kurs ishlari va hisobotlarni yozish tartibi to'g'risida tushuncha.

III. AMALIY MASHG'ULOTLARLAR BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

(Seminar mashg'ulotlari)

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarining maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash;

- Amaliy mashg'ulotlar nafaqat aniq mavzu bo'yicha bilimlarni yakunlash, balki talabalarni tarbiyalash manbai hamdir.

Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. O'zbekistonda kadrlar tayyorlash modeli va "Maxsus fanlarni ukitish metodikasi" fanining predmeti, maksadi, vazifalari
2. Mutaxassis kadrlarga kuyiladigan talablar va uning huquqiy-me'yoriy hamda o'quv-metodik hujjatlarda aks etishi
3. Maxsus fanlarni o'qitishda foydalaniladigan asosiy metodlar, ularni tanlash va qullash amaliyoti
4. Maxsus fanlarni o'qitishning ko'rgazmali, texnik va nnformatsion ta'minoti
5. Maxsus fanlarni o'qitishda ma'ruza va amaliy (seminar) mashgulotlarga tayyorgarlik kurish va uni o'tkazish metodikasi
6. Metodlar va ko'rgazmalilikni fan va uning mavzulariga moslashtirish
7. Maxsus fanlarni o'rganishda mustaqil ta'lim va o'quv amaliyotini tashkil etish va o'tkazish

Amaliy mashg'ulot mavzulariga fanning ishchi o'quv dasturini ishlab chiqishda qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritilishi mumkin.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ma'ruzaning texnologik haritasi;
2. Ma'ruza matni (qiskacha konspekt bulishi ham mumkin)
3. Taqdimot va tarqatma materiallar
4. O'quvchi-talabalar bajarishi lozim bulgan mustaqil ish topshiriqlari va ularni baxolash mezonlar
5. Mutaxassislik fani yoki magistrlik dissertatsiyasi mavzusi buyicha tanlangan seminar darsi uchun o'quv uslubiy materiallar tayyorlash
6. Seminarining texnologik haritasi, tanlangan metodlar asosida
7. Seminar darsi o'tish uchun topshiriqlar, javobi bilan
8. Tarqatma materiallar
9. O'quvchi-talabalar bajarishi lozim bulgan mustaqil ish topshiriqlari va ularni baxolash mezonlarini ishlab chiqish
10. Magistrlik dissertatsiyasi buyicha ilmiy ma'ruza, tezis, maqola yoki

	<p>ularga taqriz yozish</p> <p>11. Kafedrada ishlab chiqilgan o'quv yoki amaliyot dasturga taqriz yozish.</p> <p>12. Konsepsiya asosida yaratilgan mustakil ta'lim tizimining maqsadi</p> <p>13. Mustaqil ishda ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish</p> <p>14. Ilmiy amaliy konferensiyaning o'quv jarayonida tutgan o'rni.</p> <p>15. Talabalarning uslubiy va ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkillashtirish.</p> <p>16. Kurs ishlari va hisobotlarni yozish tartibi to'g'risida tushuncha.</p>
4	<p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalari)</p> <p>Fan bo'yicha talabalarining bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O'zbekistonda kadrlar tayyorlash modelini mujassamlashtirgan ta'lim tizimi va uning huquqiy asoslarini o'rganish; - maxsus fanlarni o'qitishning o'quv-uslubiy, texnik va informatsion ta'minotini taxlil etish hamda yangilash; - maxsus fanlarni o'qitishning interaktiv metodlarini, zamonaviy, innovatsion pedagogik texnologiyalarini o'rganish; - ma'ruza darslariga tayyorgarlik kurish va uni o'tkazish hamda magistrantlar bilimni baxolash metodikasini urganish va yangilash; - amaliy (seminar) mashg'ulotlarga tayyorgarlik kurish va uni o'qitish metodikasini taxlil etish va yagona kompleksini tashkil etish; - magistrantlarning mustaqil ta'limini tashkil etish metodikasini joriy etish; - ilmiy-tadqiqot va ilmiy-pedagogik ishlarni utkazish, iqtidorli talabalar bilan ishlash metodikasini urganish va tashkil etish.
5	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari</p> <ul style="list-style-type: none"> • real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; • esse, tezis va maqolalar yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish; • jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; • muhokamalarda ishtirok etish; • kichik guruhlarda ishlash; • loyiha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni yechish; • so'rov o'tkazish; • muammoni hal qilish.
6	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va</p>

	<p>topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.</p>
7	<p>VIII. ASOSIY ADABIYOTLAR:</p> <p>1. Fayziyev Sh., Meliyev I. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma. –T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2010, 188 bet.</p> <p>2. Tojibayeva D., Yuldoshev A. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi. Darslik. –T.: "Alochi", 2009, 567 bet.</p> <p>3. Tojibayeva D. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi. Darslik. –T.: "IQTISOD-MOLIYA", 2018, 432 bet.</p> <p>QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR:</p> <p>1. O'zbekiston Respublikasining 2020 yil 23 sentyabrdagi O'RQ-637-sonli "TA'LIM to'g'risida"gi QONUNI</p> <p>2. O'zbekiston respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018 yil 9 avgustdagi 19-2018-sonli «Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida»gi buyrug'i</p> <p>3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-son qarori // Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 31.07.2018 y., 06-son. /18/5483/1594</p> <p>4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 20-apreldagi "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2909-son qarori // O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to'plami, 2017 yil, 37-son, m. 982.</p> <p>5. Сафиназаров, И. (2019). И.С. Илмий тадқиқот методологияси. Архив научных исследований, 1(1). извлечено от https://ejournal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/349</p> <p>6. А.НУРМОҲОВ. Илмий тадқиқот методологияси ва методлари. Илмий хабарнома, АДУ, №1 2010 йил.</p> <p>INTERNET SAYTLARI:</p> <p>1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasining hukumat portali.</p> <p>2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.</p> <p>3. www.mf.uz - O'zbekiston Respublikasi Moliya Vazirligi rasmiy sayti.</p> <p>4. www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.</p> <p>5. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Qo'mitasi rasmiy sayti.</p> <p>6. www.prezident.uz - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti matbuot xizmati</p> <p>7. www.scopus.com - xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi.</p>
8	<p>Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgustdagi __-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 10-09-27)</p>

9	<p>Fan/modul uchun ma'sul:</p> <p>Zaynalov Jaxongir Rasulovich– SamISI, “Moliya” kafedrasi mudiri professori</p> <p>Ernazarov Nuriddin Elamonovich– SamISI, “Moliya” kafedrasi PhD, dotsent.v.b</p>
10	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Axmedov U.U. – “DIL-DIYOR PLAST” MCHJ direktori. O.X.Oqbo'tayev - Samarqand viloyat Iqtisodiyot va moliya bosh boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari</p>